

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Број: Гж. 4695/13
Дана: 14.05.2014. године
НОВИ САД

У И М Е Н А Р О Д А

Апелациони суд у Новом Саду, у већу судија Ђуре Тамаша, председника већа, Љиљане Цицмил и Милене Ковачевић, чланова већа, у правној ствари **тужиоца П. д. „У. 1.“ ДОО Б.**, улица бр. .., кога заступају В. П., Д. Ђ., А. П. и Ж. С., адвокати у Б., против **туженог М. Ј.** из К., улица бр. .., кога заступа З. Ж., адвокат у Н. С., ради исплате, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Суботици број П. 11/13 од 13.09.2013. године, у седници већа одржаној дана 14.05.2014. године, донео је

П Р Е С У Д У

Жалба туженог се **ОДБИЈА** и пресуда Вишег суда у Суботици број П. 11/13 од 13.09.2013. године, **ПОТВРЂУЈЕ**.

Образложење

Првостепеном пресудом усвојен је тужбени захтев, па је тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 12.144.906,85 динара, са законском затезном каматом почев од 13.09.2011. године па до исплате, као и да му накнади трошкове поступка у износу од 429.000,00 динара, све у року од 15 дана од пријема писменог отправка пресуде.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући је из свих законом прописаних разлога.

Жалба није основана.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 386. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11), овај суд је установио да је иста донета без битних повреда одредаба парничног поступка, на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања и правилном применом материјалног права.

Према првостепеном чињеничном утврђењу, тужилац је, као давалац лизинга, са Д. за п. п. у д. с. „С.-е.“ АД С. М., као примаоцем лизинга, закључио шест уговора о финансијском лизингу (бр./.. од године, бр./.. од године, бр./.. од године, бр./.. од године, бр./.. од године и бр./.. од године).

године). У уговорима је, поред осталог, наведено да се сва плаћања даваоцу лизинга врше у динарима према продајном курсу евра „ХВБ Б. С. и Ц. Г.“ АД на дан уплате. Као средство обезбеђења повериоца, између парничних странака су сукцесивно, приликом закључења уговора о финансијском лизингу, закључивани уговори о солидарном јемству. Овим уговорима тужени се према тужиоцу обавезао као јемац платац. Сви уговори о јемству садржали су констатацију да је међу уговорним странама неспорно да је између даваоца лизинга и примаоца лизинга закључен уговор о лизингу у висини динарске противвредности износа евра наведених у уговору (основни уговор), да је солидарни јемац упознат са правима и обавезама уговорних страна из основног уговора и Општих услова уговора који чине саставни део уговора. Чланом 2. уговора о солидарном јемству, солидарни јемац се према даваоцу лизинга обавезао да ће извршити доспеле обавезе примаоца лизинга које произлазе или су у вези са основним уговором, у случају да то не учини прималац лизинга, а на позив даваоца лизинга. Чланом 3. наведених уговора, солидарни јемац је преузео јемство као јемац - платац и обавезу благовременог и потпуног испуњења свих уговорних обавеза примаоца лизинга из основног уговора, заједно са каматом и трошковима поступка опомене, док се чланом 4. обавезао да преда даваоцу лизинга две бланко потписане менице са клаузулом „без протеста“. Чланом 5. уговора предвиђено је да јемство престаје даном потпуне исплате, односно испуњења свих обавеза примаоца лизинга из основног уговора.

Према тачки 4. 2. Општих услова уговора за аутомобиле који чине саставни део уговора о финансијском лизингу, уколико давалац лизинга раскине уговор о лизингу, давалац лизинга ће примаоца лизинга ставити у положај као да је уговор о лизингу био извршен од стране даваоца лизинга, а прималац лизинга ће платити сва доспела потраживања, као и она чије доспеће предстоји према уговору о лизингу и обештетиће даваоца лизинга, на захтев, за све губитке, издатке и обавезе, заједно са било којим износом који давалац лизинга тражи за поновно враћање у посед предмета лизинга, које давалац лизинга може претрпети као директну или индиректну последицу било ког случаја неизвршења обавеза.

Парничне странке су учиниле неспорним да су уговори о финансијском лизингу закључени између повериоца, овде тужиоца и главног дужника „С.-е.“ АД С. М. раскинути. Наведени уговори раскинути су у погледу будућих обавеза, а време раскидања је фебруар године.

Решењем о извршењу Трговинског суда у Сремској Митровици бр. Ив. 1062/09 од 04.09.2009. године, на предлог извршног повериоца, овде тужиоца, одређено је извршење на основу веродостојне исправе-менице, против извршног дужника Д. за п. п. у д. с. „С.-е.“ АД С. М., ради исплате износа од 11.663.282,85 динара, са законском затезном каматом од дана подношења предлога па до исплате и трошкова извршног поступка, који су утврђени у износу од 307.916,00 динара.

Пресудом Привредног суда у Сремској Митровици бр.П. 703/2010 од 25.08.2010. године, одржано је на снази решење о извршењу Трговинског суда у Сремској Митровици бр. Ив. 1062/09 од 04.09.2009. године, у обавезујућем делу по ком је тужени Д. за п. п. у д. с. „С.-е.“ АД С. М., као извршни дужник, обавезан да тужиоцу „У. л.“ ДОО Б., као извршном повериоцу, по основу веродостојних исправа-меница исплати износ од 11.663.282,85 динара, са законском затезном каматом од 01.09.2009. године па до исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 307.916,00 динара. Тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 173.708,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде. Наведена пресуда је постала правоснажна дана 11.09.2010. године.

Решењем Привредног суда у Сремској Митровици бр. Ст. 21/2011 од 06.04.2011. године, отворен је поступак стечаја над стечајним дужником „С.-е.“ АД из С. М. Тужилац је у наведеном поступку у својству стечајног повериоца пријавио своје потраживање, и то 11.663.282,85 динара на име главног дуга, 3.199.194,52 динара на име камате и 481.624,00 динара на име трошкова, што укупно износи 15.344.101,37 динара, по правном основу доспелих, а неизмирених рата по уговорима о лизингу, а које потраживање је утврђено пресудом Привредног суда у Сремској Митровици бр. П. 703/2010 од 25.08.2010. године. Наведено потраживање стечајног повериоца, овде тужиоца, признато је у стечајном поступку.

Имовина стечајног дужника није уновчена и није извршена деоба стечајне масе у поступку стечаја над стечајним дужником „С.-е.“ из С. М.

Дана године тужилац је туженом препорученом пошиљком упутио позив за исплату дуга по основу уговора о јемству и опомену пред тужбу, на који начин га је обавестио да су обавезе примаоца лизинга утврђене напред наведеном пресудом у износу од 12.144.906,85 динара и позвао га да у року од 8 дана изврши обавезе које је преузео на основу уговора о солидарном јемству и исплати означени износ на рачун даваоца лизинга.

Обавеза туженог према тужиоцу до раскида уговора износи 12.144.906,85 динара (збир износа од 11.663.282,85 динара на име главног дуга и износа од 481.624,00 динара на име трошкова извршног и парничног поступка) по три закључена уговора о лизингу за путничке аутомобиле (бр./...,/.. и/...).

На подлози правилног и потпуног чињеничног утврђења, првостепени суд је правилном применом одредби чланова 129, 295, 414, 997, 1002, 1004. и 1007. Закона о облигационим односима (ЗОО), те чланова 6, 7. и 28. Закона о финансијском лизингу, обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 11.663.282,85 динара, на име главног дуга и износ од 481.644,00 динара, на име трошкова извршног и парничног поступка, односно укупан износ од 12.144.906,85 динара, са законском затезном каматом почев од 13.09.2011. године, као дана подношења тужбе у овој правној ствари, па до исплате.

Супротно жалбеном оспоравању, првостепени суд је на новој главној расправи (одржаној након укидања пресуде бр. П. 9/12 од 12.07.2012. године), поступајући у складу са доказним предлозима странака у смислу одредбе члана 7. став 2. ЗПП, извео све парничне радње и расправио сва спорна питања на која је указано одлуком овог суда бр. Гж. 3858/12 од 17.04.2013. године, па побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са одредбом члана 398. став 2. ЗПП, на коју жалилац неосновано указује.

У вези са изложеним, суд у побијаној одлуци суд није поново заузео становиште да правоснажна пресуда Привредног суда у Сремској Митровици бр. П. 703/2010 од 25.08.2010. године, којом је утврђена висина обавезе дужника из основног правног посла (уговора о финансијском лизингу), делује и према трећем лицу, овде туженом као јемцу (које овај суд, једнако као и жалилац, а имајући у виду одредбу члана 1004. став 3. ЗОО, те одредбе чланова 210. и 360. ЗПП, сматра погрешним), већ је наведена пресуда у овом поступку цењена као доказ о висини утуженог потраживања, а у склопу свих осталих изведених доказа, сагласно одредби члана 8. ЗПП. Неосновани су наводи жалбе да постоји битна повреда одредаба парничног поступка јер се првостепени суд у образложењу побијане пресуде позива на одредбу члана 347. ЗПП, која се односи на

међупресуду, и да то целу пресуду чини незаконитом. Наведено из разлога што се ради о очигледној грешци у писању када првостепени суд у ставу 6. на страни 17. пресуде, цитирајући одредбе члана 360. важећег ЗПП, који се примењује у овом поступку након укидања раније пресуде, наводи члан 347. (из закона који се примењивао до укидања пресуде, а који је исте садржине). Сходно одредбама члана 1009. ЗОО, тужени је у предметном поступку имао могућност да оспорава висину обавезе дужника из основног уговора, односно висину своје обавезе према туженом по основу уговора о солидарном јемству, али је у складу са одредбом члана 228. ЗПП био дужан да изнесе чињенице и да предложи доказе којима оспорава наводе и доказе тужиоца. Терет доказивања чињеница којима се оспорава постојање права тужиоца да потражује исплату дуга у утуженом износу био је на туженом, сагласно одредби члана 231. став 3. ЗПП, што правилно закључује и првостепени суд, те правилном применом правила о терету доказивања налази да тужени током поступка наведене чињенице није доказао. Ово посебно када се има у виду да је тужилац на околност висине утуженог потраживања приложио правоснажну пресуду Привредног суда у Сремској Митровици бр. П. 703/2010 од 25.08.2010. године, а тужени је оспоравао висину обавезе главног дужника утврђену наведеном пресудом и предложио је извођење доказа одређивањем економско - финансијског вештачења, али је на рочишту за главну расправу одржаном дана 06.06.2013. године од тог доказног предлога одустао. Због тога тужени сноси последице својих радњи у поступку, односно предлагања, па одустанка од предлога за извођење одређеног доказа, а последица оваквог поступања туженог се у конкретном случају огледа у томе да наводе којима је оспоравао висину своје обавезе није доказао. Следом изложеног, а имајући у виду и чињенице које су странке учиниле неспорним током поступка, првостепени суд је правилно утврдио висину обавезе туженог према тужиоцу до раскида предметних уговора, па су супротни жалбени наводи у којима се истиче да је висина дуга могла бити утврђена само на основу финансијског вештачења, које је био дужан да предложи тужилац, без основа.

Неосновани су жалбени наводи у којима се истиче да је побијаном пресудом тужени погрешно обавезан на исплату тужиоцу у динарима, са законском затезном каматом, будући да је обавеза главног дужника на исплату уговорена у страниј валути (еврима). Наведено из разлога што је током поступка утврђено да су уговорне стране из уговора о финансијском лизингу уговориле да се сва плаћања даваоцу лизинга, овде тужиоцу, врше у динарима према продајном курсу евра „ХВБ Б. С. и Ц. Г.“ АД на дан уплате, што значи да се у конкретном случају не ради о недозвољеној конверзији девизног потраживања у динаре, која би била супротна одредби члана 395. ЗОО и као таква не би уживала правну заштиту.

Није основано ни жалбено указивање на застарелост тужиоачевог потраживања, будући да из утврђених чињеница недвосмислено произлази да је тужба у предметној правној ствари (која је поднета дана 13.09.2011. године) поднета у оквиру општег застарног рока прописаног одредбом члана 371. ЗОО. Предметним уговорима о финансијском лизингу уговорена је отплата лизинг накнаде у оброцима, а тужилац у овом поступку потражује исплату дугованих износа лизинг рата до раскида уговора, дакле не ради се о повременим потраживањима која у складу са одредбом члана 372. став 1. ЗОО застаревају за три године од доспелости сваког појединог давања, већ о потраживању које сходно одредби члана 371. ЗОО застарева за десет година. Из тог разлога, наводи жалбе у којима се истиче да суд није утврдио тачан датум доспелости сваке неплаћене лизинг рате нису од утицаја на другачију одлуку овог суда, а пропуст првостепеног суда да у побијаној одлуци посебно образложи одбијање приговора застарелости потраживања истакнутог од стране туженог представља релативно битну

повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са одредбом члана 355. став 4. ЗПП, која није утицала на њену правилност и законитост.

Неосновано је жалбено истицање да у тренутку подношења тужбе није постојао пуноважан правни посао између парничних странака, будући да су уговори између тужиоца и главног дужника раскинути у току фебруара 2010. године, те да стога у предметном случају није било основа ни за доношење пресуде којом се усваја тужбени захтев. Ово из разлога што су уговори о финансијском лизингу раскинути у погледу будућих обавеза, што туженог, као солидарног јемца, не ослобађа обавезе да изврши исплату доспелих рата по наведеним уговорима, које нису исплаћене од стране главног дужника, што правилно закључује и првостепени суд. Такође, правилно је становиште првостепеног суда да је тужени дужан да тужиоцу исплати и тражени износ на име трошкова парничног и извршног поступка, будући да се ради о потребним трошковима које је поверилац учинио у циљу наплате дуга од главног дужника у смислу одредбе члана 1002. став 3. ЗОО.

Одлука о трошковима поступка донета је правилном применом одредби чланова 153. став 1. и 154. ЗПП.

Због свега изложеног, а применом одредбе члана 390. ЗПП, донета је одлука као у изреци.

Председник већа-судија,

Ђура Тамаш, с. р.

Зто.

Напомена:

Рев 972/2014 од 28.01.2015 године одбијена је као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4695/13.